Súd:	Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka:	4C/46/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu:	5617207348
Dátum vydania rozhodnutia:	20. 09. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Zuzana Bajlová
ECLI:	ECLI:SK:OSLM:2018:5617207348.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Liptovský Mikuláš sudkyňou JUDr. Zuzanou Bajlovou v právnej veci žalobcu: 1./ S.. J. L., nar. XX. XX. XXXX, bytom L. - V. E.. D. T. XXXX/X, K. R., 2./ O. L. nar. XX. XX. XXXX, bytom L. - V. E.. D. T. XXXX/X, K. R., 3./ P. L., nar. XX. XX. XXXX, bytom L. - V.S. E.. D. T. XXXX/X, K. R., žalobcovia 1./ až 3./ zastúpení JUDr. Jiřím Martausom, advokátom Advokátskej kancelárie so sídlom Ul. 1. mája 113/19, Liptovský Mikuláš, proti žalovanému 1./ B. R., nar. XX. XX. XXXX, bytom D. XXXX/XX, K. R., zastúpený JUDr. Zuzanou Medveckou, advokátkou Advokátskej kancelárie so sídlom Garbiarska 695, Liptovský Mikuláš, žalovanému 2./ KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefánikova 17, Bratislava, IČO: 31 595 545, zast. JUDr. Felixom Neupauerom, advokátom so sídlom Dvořákovo nábrežie 8/A, Bratislava, o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, takto

r o z h o d o l :

Žalovaní 1./ a 2./ s ú p o v i n n í zaplatiť žalobcovi 1./ 10.000 eur, žalobkyni 2./ 10.000 eur, žalobkyni 3./ 5.000 eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného so žalovaných zaniká v rozsahu jeho plnenia povinnosť druhého žalovaného.
Vo zvyšnej časti sa žaloba z a m i e t a .
Žalobcom 1./ až 3./ s a p r i z n á v a náhrada trov konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou podanou na súd prvej inštancie dňa 22. 11. 2017 sa žalobcovia domáhali, aby súd zaviazal pôvodne žalovaného 1./ zaplatiť im každému po 30.000 eur v lehote do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia. Žalobu odôvodnili tým, že rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 2T/100/2015 zo dňa 31. 03. 2016 bol žalovaný uznaný vinným z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, ktorého sa dopustil tým, že dňa 24. 02. 2015 o 21.00 hod. ako vodič viedol osobné motorové vozidlo zn. Kia Cerato EVČ: LM 230 AZ v meste Liptovský Mikuláš po Poľnohospodárskej ulici v smere od mestskej časti Demänová vyššou rýchlosťou, ako je povolená v obci a pri prejazde pravotočivej zákruty v dôsledku neprimeranej rýchlosti 115/km/hod tolerancie +/- 5 % nezvládol vedenie vozidla a prešiel mimo cestu vľavo, kde ľavou stranou vozidla narazil do stĺpov verejného osvetlenia, pričom nepripútaný spolujazdec vo vozidle Z. L. bol vymrštený mimo vozidla cez pravé predné okno a utrpel tak viaceré zlomeniny lebky s pomliaždením mozgu a prerušením predĺženej miechy, ktoré zranenia viedli k zlyhaniu riadiacej a regulačnej centrálnej nervovej sústavy a k smrti poškodeného. Žalovaný neprispôsobil rýchlosť jazdy vozidla svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla a poveternostným podmienkam, stave a povahe vozovky a iným okolnostiam, ktoré možno predvídať. Žalovaný svojou technikou jazdy pred samotným dejom dopravnej nehody, charaktere a stavu komunikácia sa javí ako nesprávna a vysoko riziková v osobnom vzťahu aj vo vzťahu k ostatným účastníkom cestnej premávky. Je zrejmé, že v danom úseku došlo k výraznému prekročeniu povolenej rýchlosti. Následne technicky nesprávne riešenie situácie spôsobil neovládateľnosť automobilu mimo komunikácie, čoho následkom došlo k strate smerovej stability a následného nárazu ľavou stranou vozidla do stĺpu verejného osvetlenia. Tu došlo k rotácii automobilu a následne vymrštenie spolujazdca

cez bočné okno. Následkom tohto konania bola smrť Z. L. a ťažké zranenie žalovaného. Tragická dopravná nehoda ukončila nielen život neb. Z. L., ale zároveň navždy zmenila dovtedajší život pozostalých žalobcov 1./ až 3./. Jeho smrť prišla neočakávane, absolútne nepredvídateľne vo veku 19 rokov. Náhla smrť najbližšej osoby všetkých šokovala, ochromila, do dnešného dňa sa nevedia zmieriť so stratou milovaného syna a brata, ktorý sa narodil žalobcom 1./ a 2./ dňa 01. 02. 1996. Staršia dcéra P. - žalobkyňa 3./ od tohto dňa boli nerozlučnými súrodencami, vzťahy v rodine medzi všetkými jeho členmi boli nadštandardné. Rodičia trávili s deťmi voľný čas, pravidelne chodili na dovolenky. Z. bol v čase tragickej udalosti študentom štvrtého ročníka Tatranskej akadémie v Poprade, pripravoval sa na vysokoškolské štúdium, ktoré chcel absolvovať na Akadémii ozbrojených síl, Gen. M. R. Štefánika v Liptovskom Mikuláši, bol všestranne nadaný, výborný študent, mal všetky predpoklady, že dosiahne tento veľký cieľ, všetci členovia rodiny boli na neho právom hrdí. Mal pred sebou veľkú budúcnosť, na ktorú ho predurčovali hlboké znalosti a ľudský charakter. Vďaka nezodpovednosti žalovaného prišiel o svoj život, pozostalí o najbližšiu osobu. Každá spomienka na nebohého vyvoláva v žalobcoch pocit beznádeje niečo zmeniť, ochromiť ich na niekoľko dní, nevedia sa na nič sústrediť. Po tragédii prežívali všetci členovia rodiny opodstatnenú traumu, zúfalstvo, smútok, citovú ujmu, úzkosť z trvalej straty blízkej osoby a nemožnosti ďalšieho spoločného života s blízkou osobou. Žalobca 1./ bol v čase dopravnej nehody nezamestnaný, túto stratu znášal veľmi ťažko. Situáciu mu pomohol vyriešiť až blízky priateľ, ktorý mu sprostredkoval zamestnanie. Obzvlášť ťažko znášala stratu blízkeho žalobkyňa 2./, ktorá nebola schopná komunikácie s blízkym okolím. Žalobkyňa 3./ zanechala prácu v zahraničí, vrátila sa Slovensko, bola nápomocná svojim rodičom v tejto ťažkej situácii. Ich život sa v okamžiku zmenil a práca v zahraničí a kariéra pre ňu už nebola podstatná. V súvislosti s uplatnenou výškou nemajetkovej ujmy poukazujú jednak na závažnosť vzniknutej ujmy, ktorá je nenapraviteľná a bude sprevádzať pozostalých žalobcov po celý zvyšok ich života, ako aj na samotné okolnosti prípadu, a to najmä na hrubé porušenie viacerých dôležitých povinností žalovaným, ktoré viedli k tragickej dopravnej nehode a zapríčinili stratu najbližšej osoby pre pozostalých žalobcov.

2. Žalovaný 1./ podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 28. 12. 2017 na výzvu súdu uviedol, že dňa 24. 02. 2015 sa jeho život obrátil na ruby, nakoľko pri dopravnej nehode prišiel o svojho najlepšieho priateľa, s ktorým sa poznal od ranných detských čias a ostal pripútaný na invalidný vozík. Dodnes nie je zmierený so stratou najlepšieho priateľa, a to sa nikdy nezmení. Je odkázaný na každodennú starostlivosť osobných asistentov, matky, brata a taktiež ľudí, ktorí sa pokúšajú o jeho opätovné začlenenie do spoločnosti napriek jeho zdravotnému znevýhodneniu. Jeho zdravotný stav si vyžadoval neobvykle dlhú hospitalizáciu na neurochirurgickom oddelení Ústrednej vojenskej nemocnice v Ružomberku, neskôr to boli rehabilitácie a neurorehabilitácie, ktorých približná cena liečení bola 15.000 eur, na ktorú sa mu vyzbierali neziskové organizácie. Utrpel viacnásobné fraktúry hrudnej aj krčnej chrbtice v úseku od C7 až po TH11, viacnásobné poranenia miechy, ktoré spôsobili jeho ochrnutie od hrudníka nadol a čiastočné ochrnutie horných končatín, taktiež utrpel poranenie pľúc, ktoré spôsobili, že dodnes nie je schopný sa zhlboka nadýchnuť. Po množstve rehabilitácií a liečení v júni 2016 dokončil štvrtý ročník na Strednej odbornej škole elektrotechnickej v Liptovskom Hrádku, dnes je externým študentom druhého ročníka bakalárskeho stupňa na Univerzite Mateja Bellu v Banskej Bystrici. Jeho majetkové pomery sú skromné, poberá invalidný dôchodok vo výške 319 eur, žije v spoločnej domácnosti s matkou a bratom, ktorý je študentom Univerzity Komenského v Bratislave. Na mesačný chod domácnosti prispieva 250 eur, za zvyšné peniaze hradí náklady na rehabilitácie u fyzioterapeuta, ktoré absolvuje trikrát do mesiaca, pričom náklady na jednu terapiu aj s dopravou predstavujú 65 eur. Zvyšné terapie mu hradí mama alebo blízka rodina. Mama, ktorá sa o neho po nehode starala, prišla o prácu a taktiež jeho brat každý týždeň chodí domov a pomáha s hygienou a starostlivosťou oňho. Je vlastníkom osobného motorového vozidla zn. Opel Zafira z roku 2012, ktorý si mohol kúpiť len vďaka príspevku z úradu práce. Jeho zdravotný hendikep je značným obmedzením pre zamestnávateľov. Priemerná dĺžka, ktorú vydrží sedieť bez bolesti na invalidnom vozíku, je asi dve hodiny bez prestávky. Potom sa mu dostavia silné bolesti v oblasti chrbta a taktiež fantómové bolesti v dolných končatinách. On sa snažil s Z. rodinou niekoľkokrát skontaktovať, minimálne trikrát sa pokúšal stretnutia so žalobcami, či už prostredníctvom kaplána alebo osobného stretnutia. Pri osobnom stretnutí jeho a jeho mamu vyhodila Z. mama so slovami, že sa im ozvú, keď sa budú chcieť rozprávať. On naozaj ľutuje čo sa stalo, chodí za Z. aj na cintorín, ale to, že sa nesnažil ospravedlniť, nie je pravda. Suma, ktorú žiadajú žalobcovia je preňho likvidačná.

3. Žalobcovia na výzvu súdu vo svojej replike doručenej súdu 28. 02. 2018 uviedli, že stav žalovaného nie je závidenia hodný. Pripútanie na invalidný vozík si priviedol svojím pričinením sám. Prečo hneď pri

vyšetrovaní neuviedol na pravú mieru, kto vlastne sedel na mieste vodiča, keď bol schopný komunikácie ako uvádza správa z RZP? Média a internet nemuseli uvádzať nepravdivé informácie o tragickej dopravnej nehode. Pokiaľ sa týka kontaktu žalovaného s nimi, prvýkrát spomenul nejaký kontakt (ospravedlnenie) policajný duchovný R.. R.. J.Á. Y., Y.., keď si boli zobrať osobné veci po synovi na OR PZ. Tento im oznámil, že by sa s nimi chcel stretnúť otec žalovaného. Odpovedal policajnému duchovnému, že momentálne na to nie je vhodná doba. Druhýkrát o stretnutie požiadal žalovaný prostredníctvom facebooku dňa 19. 07. 2015, čo bolo ešte veľmi krátky čas na to, aby dokázali spolu komunikovať. Tretíkrát to bol rozhovor cez domové komunikačné zariadenie, čo neberú ako osobné stretnutie. Žalovaný prišiel aj s mamkou neohlásene, keď manželka počula priezvisko R. ostala v šoku a reagovala slovami „že sa nám ozvú, keď sa budú chcieť rozprávať“. Manželka bola veľmi rozrušená a ani si nepamätala, čo povedala. Oni ani v žalobnom návrhu netvrdia, že by sa nechcel alebo nesnažil žalovaný ospravedlniť, ale tvrdia, že svojím správaním neprejavil skutočnú ľútosť nad tým, čo zapríčinil svojou agresívnou jazdou a aké následky to malo. Vyhasol život ich syna Z., ktorý bol plný elánu a radosti z doposiaľ dosiahnutých úspechov v škole, v osobnom živote. O žalovanom sa Z. vyjadroval kladne ako o kamarátovi, ktorý má sen dostať sa k polícii. Oni sa do dnešného dňa nevedia zmieriť so stratou milovaného syna a brata.

4. Žalovaný 1./ vo svojej duplike doručenej súdu 16. 03. 2018 uviedol, že v deň keď došlo k nešťastnej udalosti, pri ktorej prišiel o najlepšieho priateľa, a ktorá zmenila jeho život od základov bol odviesť svoju priateľku domov a následne sa dohodol s Z., že keď ju odvezie, vráti sa po neho a zavezie ho domov. Keď vystúpil Z. bratranec pred vojenskou akadémiou požiadal Z., aby sa pripútal. Tento sa mu vysmial do tváre a povedal, že on má najazdených viac kilometrov dozadu ako on dopredu. Počas jazdy mu Z. začal zasahovať do riadenia, a to tak, že mu začal púšťať stierače, odpútaval jeho pozornosť, na to ho upozornil, že šoféruje. Z. sa takto choval z dôvodu, že mal vypité, navyše bol veselej nálady. V zákrute na ceste sa nachádzala nerovnosť vozovky a keď do nej vošiel, tak Z. zanadával, zrejme sa zľakol, chytil sa jeho volantu a tento otočil smerom doľava, oproti tomu ako on volant natáčal, následkom čoho vozidlo prešlo do protismeru. Z celej situácie zostal v šoku, zrejme pridal plyn, následne prešiel až na okraj cesty, následne si už nič nespomína, len zacítil náraz do pravej strany a rinčanie skla. Po náraze sa prebral na pípajúci zvuk. Auto bolo otočené na streche, on ležal pod sedačkou na streche auta, okolo nôh mal omotaný bezpečnostný pás, ktorým bol pripútaný. Už v tom čase si necítil nohy. Z. sa v aute nenachádzal. On sa snažil vyplaziť z auta a až po príchode hasičov ho z auta vytiahli a odviezli do nemocnice. Poprosil záchranárov, aby zachránili Z., ale v sanitke mu povedali, že Z. zomrel. Mal za to, že keby nedošlo ku všetkým týmto okolnostiam, keby bol Z. pripútaný, keby mu nezasahoval do riadenia, k takému následku ani k nehode by nedošlo. Vždy sa snažil jazdiť bezpečne, v súlade s predpismi, jeho vodičskú bezúhonnosť preukázal výpis z evidenčnej karty vodiča, kde od získania vodičského oprávnenia nemal žiaden záznam. Akákoľvek komunikácia po nehode bola vyvolaná enormným šokom. V tom čase bol pod vplyvom bolesti. Od momentu asi desiatich minút v sanitke si na nič nepamätá. Pri prvom jeho výsluchu pri vyšetrovaní uviedol, že na mieste vodiča bol on, žiadnym spôsobom nezavádzal. Už z ohliadok na mieste samom bolo pomerne jednoznačné, kto bol vodičom, a to aj vzhľadom na to, že bol zakliesnený na strane vodiča a tiež sa snažil dostať von cez okno na strane vodiča. Skutočnosti prezentované žalobcami, vychádzajúce z informácií z médií sú podávané bez akéhokoľvek priameho dôkazu. On médiám vyjadrenia, že za volantom sedel Z., nikdy neposkytoval. Trvá na to, že sa snažil žalobcov niekoľkokrát kontaktovať za účelom stretnutia, kde by sa s nimi mohol porozprávať. Požiadal o stretnutie prostredníctvom sociálnej siete facebook. V ďalšom pokuse pri žiadosti o stretnutie podľa hlasu žalobkyne 2./ usúdili, že zo strany žalobcov nie je žiadny záujem o stretnutie a vymedzenie priestoru na jeho úprimnú ľútosť. Pokiaľ ide o nároky žalobcov uplatňované v tomto konaní, títo boli informovaní, že celú škodovú udalosť šetrila Komunálna poisťovňa, a.s., pričom samotný žalobca 1./ uviedol, že predmetnú škodu si bude uplatňovať v poisťovni. Je dané, že ak vnútroštátne právo umožňuje rodinným príslušníkom obete dopravnej nehody požadovať náhradu utrpenej nemajetkovej ujmy, náhrada tejto ujmy musí byť krytá povinným poistením motorového vozidla a má byť preto likvidovaná z PZP. Žalobca 1./ mal vedomosť o tom, kde je možné nároky z poistnej udalosti uplatniť. V zmysle poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov, ako aj krytie z poistenia a náhradu ujmy v najširšom význame slova. Riziko vzniku škôd pri prevádzke dopravných prostriedkov je veľmi vysoké a nelogické obmedzovať poistené plnenie a prenášať ho na osoby, ktoré práve za účelom jej nepredvídateľných situácií sa museli zmluvne poistiť, ktorí nedokážu ekonomicky zvládnuť zaplatenie náhrady vzniknutej ujmy. On má za to, že žiadna priznaná suma nenahradí žalobcom syna a brata, môže zmierniť následky vzniknutej nemajetkovej ujmy, avšak suma požadovaná žalobcami je vzhľadom na všetky okolnosti daného prípadu neprimerane

vysoká, jej uspokojenie v danom prípade nereálne. Rovnako je nereálne uspokojenie ich nárokov v nimi navrhovanej lehote. Žalobcovia požadujú výšku náhradu pre každého z nich v rovnakej výške bez toho, aby výšku nimi požadovanej náhrady náležite odôvodnili. Žalobcami navrhovaná výška náhrady je v rozpore s atribútmi primeranosti.

5. Okresný súd Liptovský Mikuláš uznesením č. k. 4C/46/2017-113 zo dňa 24. 04. 2018 pripustil, aby do konania vedeného na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 4C/46/2017 pristúpil ďalší subjekt na strane žalovaného, a to KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefánikova 17, Bratislava, IČO: 31 595 545.

6. Okresný súd Liptovský Mikuláš uznesením č. k. 4C/46/2017-131 zo dňa 14. 08. 2018 pripustil zmenu žaloby tak, že žalovaní 1./ a 2./ sú povinní zaplatiť každému zo žalobcov 30.000 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku, pričom plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu jeho plnenia povinnosť druhého žalovaného.

7. Podaním doručeným súdu dňa 09. 08. 2018 žalovaný 2./ prostredníctvom svojho právneho zástupcu žiadal žalobu v celom rozsahu zamietnuť. Uviedli, že nárok neuznávajú v celom rozsahu, považujú za neoprávnený a bez právneho základu jednak z titulu nedostatku pasívnej vecnej legitimácie, ako aj z dôvodu premlčania tohto nároku vo vzťahu k žalovanému 2./. Pokiaľ sa týka námietky premlčania poukázali na rozsudok NS SR zo dňa 27. 12. 2012 sp. zn. 2 Cdo 194/2011 zverejnený pod R 58/2014, uznesenie NS SR zo dňa 17. 02. 2011 sp. zn. 5 Cdo 265/2009, rozsudok NS SR zo dňa 30. 11. 2009 sp. zn. 1 Cdo 100/2009 a na ustanovenie § 15 ods. 2 Zákona o povinnom zmluvnom poistení. Uviedli, že k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcov došlo momentom dopravnej nehody dňa 24. 02. 2015 a všeobecná premlčacia doba začala plynúť dňom nasledujúcim, t. j. 25. 02. 2015. Nárok žalobcov o náhradu nemajetkovej ujmy sa voči žalovanému 2./ premlčal 25. 02. 2018 a keďže bol uplatnený až žalobou zo dňa 16. 04. 2018 je nevyhnutné ho považovať za uplatnený oneskorene.

8. Právny zástupca žalobcov 1./ až 3./ na pojednávaní trval na podanej žalobe. Uviedol, že v prípade, ak by súd žalobu zamietol voči žalovanému 2./, nároky z PZP si žalovaný uplatní priamo voči poisťovni. V danom prípade nie sú rozhodujúce možnosti, schopnosti žalovaného, ani to, či po dopravnej nehode sa snažil ospravedlniť alebo nie, ale rozhodujúca je ujma na strane žalobcov. V danom prípade sa jednalo o normálne fungujúcu rodinu. Ujma na strane žalobcov je objektívne dokázaná. Suma 30.000 eur je nepochybne primeraná. Má za to, že nárok voči poisťovni premlčaný nie je, lebo premlčacia lehota začína plynúť až rok po poistnej udalosti.

9. Žalobca 1./ vo svojej výpovedi na pojednávaní uviedol, že syna viedol k poctivosti, aby bol slušný voči starším ľudom. Z. bol športovo založený, venoval sa turistike, cyklistike, počítačom. So žalovaným 1./ boli veľmi dobrí kamaráti. Navštevoval počítačovú triedu, získal štyri certifikáty. Dňa 24. 02. 2015 sa im zrútil celý svet. Boli to pre nich najkrutejšie dni, keď videl B. ako išiel na vozíku a ich syn bol na cintoríne. Oni si kúpili chalupu, pretože v byte bolo prázdno, nedalo sa tam vydržať. Uviedol, že ospravedlniť sa za smrť človeka neprichádza do úvahy. Snažil sa zabúdať, ale to sa nedá. Je vôbec strašné si predstaviť, keď vám prídu povedať čo sa stalo. Oni boli normálna funkčná rodina. On na návrh známych si do troch rokov podal takúto žalobu, pretože mu povedali, že má takýto nárok.

10. Žalobkyňa 2./ uviedla, že so synom mala dobrý vzťah.

11. Žalobkyňa 3./ uviedla, že pred touto udalosťou bola dva a pol roka v Anglicku. Potom sa presťahovala trvale na Slovensko, aby bola oporou pre svojich rodičov.

12. Právna zástupkyňa žalovaného 1./ uviedla, že námietka premlčania nebola vznesená včas, vzhľadom na ustanovenia o sudcovskej koncentrácií konania, preto na ňu nemožno prihliadnuť. Vznesenie námietky premlčania nie je v súlade s dobrými mravmi. Jej klient si plní riadne svoje povinnosti vyplývajúce z poistenia a poisťovňa je povinná plniť takýto nárok, ktorý sa týka náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Premlčacia doba začína plynúť za rok po poistnej udalosti. V prípade, ak by súd žalobe vyhovel čo i len čiastočne, žiadajú, aby súd povolil žalovanému 1./ uvedenú sumu splácať v splátkach, nakoľko sa jedná o osobu invalidnú so zníženou pracovnou schopnosťou. V prípade, ak bude zaviazaný aj žalovaný 2./ nie je potrebné, aby jej klient bol zaviazaný na plnenie v splátkach. Poukázala na aj na rozhodnutia súdu SR, ktoré v obdobných veciach priznal náhradu nemajetkovej ujmi pri rodičoch

10.000 eur, pri súrodencoch 5.000 eur. Majú za to, že by mala byť zaviazaná aj poisťovňa, nakoľko jej klient si riadne plní povinnosti, ktoré vyplývajú z poistenia, takže za seriózny by považovali taký prístup, aby poisťovňa sa nesnažila v znášaní námietky premlčania zbaviť povinnosti platiť, práve naopak. Jej klient sa snažil ospravedlniť, prejavil ľútosť, niekoľkokrát sa snažil skontaktovať pozostalú rodinu, ktorá akékoľvek ospravedlnenie odmietla prijať.

13. Žalovaný 1./ uviedol, že bol s Z. priateľ odmalička, mali veľmi dobrý vzťah. Je mu veľmi ľúto čo sa stalo. Nechcel by byť na mieste rodičov, čo zažívali a zažívajú. Veľmi ho mrzí čo sa stalo. On je odkázaný na starostlivosť iných osôb a jeho život sa rapídne zmenil. Bol trištvrte roka pripútaný na lôžko, prišiel o svojho najlepšieho priateľa, ani pre neho nie je táto situácia jednoduchá.

14. Právny zástupca žalovaného 2./ žiadal žalobu zamietnuť z nedostatku pasívnej vecnej legitimácie alebo z titulu vznesenej námietky premlčania. Uviedol, že pokiaľ sa týka spočívanie premlčacej doby, tak vo vzťahu k poisťovni sa jedná o samostatný nárok, kde plynie samostatná premlčania doba. A keďže žalovaný 2./ nebol účastníkom trestného konania, voči nemu plynutie premlčacej doby nespočívalo, kde nespočívanie premlčacej doby sa vzťahovalo na osobu žalovaného 1./. Už v prípravnom konaní sa žalobca 1./ dozvedel kto bol poisťovateľom, následne si aj uplatnil nároky na náhradu škody, ktoré pohrebné zo stranu poisťovne bolo v roku 2015 aj uhradené.

15. Svedkyňa R. R., matka žalovaného 1./ uviedla, že aj oni prišli v podstate o všetko. Prišla o robotu, aby sa mohla starať o syna. Starší syn študoval na VŠ v Bratislave, oni potom dostávali len 220 ošetrovné, po finančnej stránke to bolo strašné, na všetko ostala sama. Keď sa syn vrátil z nemocnice mal preležaniny, ona s ním musela každé tri hodiny cvičiť, rehabilitácia, liečba ich vyšla na 20.000 eur. Syn mal pľúcnu embóliu, skoro zomrel. Ležal na interne v Liptovskom Mikuláši, potom bol v Kováčovej. Tam ho poslali do Nových Zámkov, pretože má kŕče v nohách, aby mu odstavili miechu, ale primár to neodporučil. Piešťany ich vyšli na cca 12.000 eur, syn podstupoval hyperbarickú komoru v Martine, jedno sedenie ich vyšlo na 20 eur plus cestovné. Potom fyzioterapeuta v Turzovke na Orave, jedno sedenie ich vyšlo na 50 eur, k tomuto chodia dodnes. Ona cez víkend chodieva na trh predávať perníky, aby mali z čoho vyžiť. Syn dostáva raz ročne štipendium 300 eur. Ona ho vozí do školy na dva-tri víkendy do Banskej Bystrice. Nemôže si nájsť normálne zamestnanie, pretože so synom musia každý deň cvičiť, vyžaduje masáže, rehabilitácie. Syn hneď po nehode ležal na áre, plakal, prosil ju, aby išla zaniesť kyticu na pohreb. Potom mal obdobie, že sa hneval na Z., že nebol pripútaný. Jednalo sa o silné auto a aj po nehode ostal celý skelet neporušený. Oni nerozhodujú o tom, kto bude žiť a kto nie. Žalobcovia im nedali šancu ani sa ospravedlniť

16. Okrem výsluchu strán sporu a svedkyne súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom listín založených v spise, a to s trestným rozkazom Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 2T/100/2015 zo dňa 31. 03. 2016 (č. l. 7 spisu), s komplexným posudkom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš (č. l. 20 spisu), s rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš o priznaní peňažného príspevku na osobnú asistenciu (č. l. 22 - 25 spisu), s rozhodnutím o výške invalidného dôchodku Sociálnej poisťovne Ústredie Bratislava (č. l. 26 spisu), s lekárskymi správami (č. l. 30 a nasl. spisu), s potvrdením žalovaného 2./ o plnení z poistenej zmluvy č. 6815294908/1079072251 (č. l. 77 spisu) a s obsahom pripojeného trestného spisu Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 2T/100/2015.

17. Zhodnotiac vykonané dôkazy jednotlivo i vo vzájomnej súvislosti s prihliadnutím na všetko, čo v konaní vyšlo najavo, súd zistil tento skutkový a právny stav:

18. Trestným rozkazom Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 2T/100/2015-233 zo dňa 31. 03. 2016 bol žalovaný 1./ uznaný vinným, že dňa o 21.00 hod. ako vodič viedol osobné motorové vozidlo zn. Kia Cerato, ev. č. LM 230 AZ v meste Liptovský Mikuláš po Poľnohospodárskej ulici v smere od mestskej časti Demänová vyššou rýchlosťou, ako je povolená v obci v zmysle § 16 ods. 4 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke v znení neskorších zmien a doplnkov a pri prejazde pravotočivej zákruty v dôsledku neprimeranej rýchlosti 115/ km/hod. v tolerancii +/- 5 % nezvládol vedenie vozidla a prešiel mimo cestu vľavo, kde ľavou stranou vozidla narazil do stĺpu verejného osvetlenia, pričom nepripútaný spolujazdec vo vozidle Z. L., nar. XX. XX. XXXX, naposledy bytom K. R., V. E.. D.. T. XXXX/X, bol vymrštený mimo vozidla cez pravé predné okno a utrpel tak viaceré zlomeniny lebky s pomliaždením mozgu a prerušením predĺženej miechy, ktoré zranenia viedli k zlyhaniu riadiacej a regulačnej centrálnej nervovej sústavy a

k smrti poškodeného, teda inému z nedbanlivosti spôsobil smrť a čin spáchal závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona, čím spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a/ (§ 138 písm. h/) Tr. zákona. Za to bol odsúdený na trest odňatia slobody, ktorý bol vo výmere 2 roky, ktorý bol podmienečne odložený a určená skúšobná doba 4 roky a 6 mesiacov a zároveň mu bol uložený trest zákazu činnosti viest motorové vozidlá o výmere 5 rokov a 6 mesiacov. Podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku súd odkázal poškodeného - žalobcu 1./ s nárokom na náhradu škodu na občianske súdne konanie.

19. Ako vyplýva zo zápisnice o výsluchu poškodeného - žalobcu 1./ dňa 24. 06. 2015 (č. l. 30 a nasl.) pripojeného vyšetrovacieho spisu ČVS: ORP-208/1-VYS-LM-2015 žalobca 1./ si ako poškodený zástupca uplatnil náhradu spôsobenej škody vo výške pohrebných nákladov a zároveň nemajetkovú ujmu vo výške 50.000 eur. Vyšetrovateľom bol poučený, že predmetnú škodovú udalosť šetrí žalovaný 2./. Ako vyplýva zo správy žalovaného 2./ žalobca 1./ bol odškodnený a bolo mu poukázané poistné plnenie vo výške 1.006,28 eur ako náhrada nákladov spojených s pohrebom. Výška nákladov bola určená v § 101 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení. Suma za vyhotovenie pomníka, úpravu hrobu bola priznaná v súlade s § 449 Občianskeho zákonníka v maximálnej výške 663,88 eur. Poistené plnenie bolo znížené o štátnu sociálnu dávku, príspevok na pohreb. Celkové plnenie bolo v súlade s § 415 a 441 Občianskeho zákonníka znížené o 25 % z dôvodu nepripútania poškodeného v čase vzniku úrazu.

20. Z komplexného posudku Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš zo dňa 15. 06. 2015 č. OPPnKŤZPaPČ/2015/25750, mal súd preukázanú mieru funkčnej poruchy posudzovaného - žalovaného 1./ - 90 %, pričom žalovaný 1./ sa považuje za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím v oblasti mobility a orientácie - je odkázaný na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlo, opatrovanie; v oblasti komunikácie je odkázaný na opatrovanie; v oblasti zvýšených výdavkov je odkázaný na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla, kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou alebo s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia; v oblasti sebaobsluhy je odkázaný na opatrovanie - pomoc inej fyzickej osoby. Rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš zo dňa 25. 05. 2016 bol žalovanému 1./ priznaný peňažný príspevok na osobnú asistenciu vo výške 6.629,52 eur, rozhodnutím zo dňa 03. 07. 2015 bol žalovanému 1./ priznaný peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou alebo opotrebením šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia mesačne vo výške 9,28 % zo sumy životného minima a rozhodnutím zo dňa 30. 09. 2015 bol žalovanému 1./ priznaný peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla mesačne vo výške 16,70 % sumy životného minima. Žalovanému 1./ bol rozhodnutím Sociálnej poisťovne Ústredie Bratislava priznaný invalidný dôchodok vo výške 310,20 eur mesačne.

21. Podľa čl. 19. ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, má každý právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

22. Podľa čl. 1. ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, Slovenská republika uznáva a dodržiava všeobecné pravidlá medzinárodného práva, medzinárodnej zmluvy, ktorými je viazaná a svoje ďalšie medzinárodné záväzky.

23. Podľa čl. 7. ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky, medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách majú prednosť pred zákonmi.

24. Podľa čl. 8. ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

25. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

26. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

27. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

28. Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

29. Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

30. Podľa § 104 Občianskeho zákonníka pri právach na plnenie z poistenia začína plynúť premlčacia doba za rok po poistnej udalosti.

31. Podľa § 106 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. Najneskoršie sa právo na náhradu škody premlčí za tri roky, a ak ide o škodu spôsobenú úmyselne, za desať rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví.

32. Vyššie citované ustanovenie § 11 Občianskeho zákonníka zabezpečuje ochranu osobnosti každej fyzickej osoby formou všeobecnej úpravy, ktorá sa týka zabezpečenia ochrany osobnosti fyzickej osoby ako celku, uvádza príklad na niektoré jednotlivé typické hodnoty osobnosti fyzickej osoby (život, zdravie, občiansku česť, ľudskú dôstojnosť, súkromie, meno a prejavy osobnej povahy...), ktorých ochranu je potrebné v oblasti občianskeho práva zaistiť pred inými subjektmi s rovným právnym postavením. Občianskoprávna ochrana jednotlivých hodnôt osobnosti fyzickej osoby nie je obmedzená iba na hodnoty výslovne uvedené v zákone. § 11 poukazuje na demonštratívny výpočet chránených zložiek osobnosti obsiahnutých v tomto ustanovení, popri práve na ochranu života, zdravia, občianskej cti, svojho mena a prejavov osobnej povahy sem možno zaradiť aj právo na ochranu osobnej slobody, osobného súkromia. Súčasťou súkromného života je aj život rodinný zahŕňajúci sociálne, morálne, kultúrne vzťahy medzi najbližšími príbuznými. Do rámca vymedzeného ust. § 11 - § 13 Občianskeho zákonníka tak patrí právo na súkromie zahŕňajúce širokú oblasť súkromnej fyzickej osoby (najmä jej súkromného života, intímnej a rodinnej sféry, vnútorného myšlienkového, citového života). V najširšom zmysle sa toto právo týka aj života v rodine a v manželských, partnerských alebo priateľských či obdobných vzťahov.

33. Predpokladom vzniku zodpovednosti a následne občiansko-právnych sankcií za nemajetkovú ujmu spôsobenú zásahom do osobnosti fyzickej osoby podľa ust. § 13 Občianskeho zákonníka je existencia neoprávneného zásahu objektívne spôsobilého nemajetkovú ujmu vyvolať, vznik ujmy a príčinná súvislosť medzi takýmto zásahom a jeho protiprávnosťou. Pre určenie výšky primeraného zadosťučinenia v peniazoch sú stanovené dve kritériá, z ktorých musí súd vychádzať a to závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo a teda samotná závažnosť vzniknutej ujmy nie je jediným a výlučným faktorom pre určenie konečnej výšky zadosťučinenia v peniazoch. Výška peňažnej náhrady je predmetom voľnej úvahy súdu, pričom súd musí prihliadnuť aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo a to jednak vo vzťahu k postihnutej osobe a jednak vo vzťahu k subjektu, ktorý neoprávnený zásah spôsobil, aby tak bola zabezpečená požiadavka účinného, primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, aj ako požiadavka nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie.

34. V prejednávanej veci si žalobcovia 1./ až 3./ uplatnili nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá im vznikla v dôsledku straty syna, resp. brata. Vykonaným dokazovaním mal súd nesporne preukázané, že k úmrtiu Z. L. došlo v dôsledku dopravnej nehody, ktorú zavinil žalovaný 1./ a ktorý bol právoplatne uznaný vinným zo spáchania prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1 písm. a) Trestného zákona.

35. Ak v dôsledku trestného činu alebo iného neoprávneného zásahu došlo k usmrteniu osoby, majú osoby uvedené v ust. § 15 Občianskeho zákonníka možnosť požadovať náhradu za nemajetkovú ujmu z titulu neoprávneného zásahu do života, telesnej integrity ich blízkej osoby. Je zároveň nepochybné, že takýmto neoprávneným zásahom došlo k neoprávnenému zásahu do ich súkromného, prípadne

rodinného života a preto môžu požadovať aj náhradu za utrpenú nemajetkovú ujmu do svojich osobnostných práv.

36. Úmrtím Z. L. došlo k zásahu do emocionálnej sféry jeho rodičov, t. j. žalobcov 1./, 2./ a jeho sestry - žalobkyne 3./, k neodvrátiteľnému, mimoriadne významnému, veľmi citlivému a hlbokému zásahu do práva na ochranu súkromia a rodinného života žalobcov, a to z dôvodu, že stratili syna a brata, s ktorým tvorili, aj s ostatnými príbuznými, plnohodnotne fungujúcu rodinu. V danom prípade bola narušená celistvosť rodiny, pričom následky sú trvalé a neodstrániteľné a ochudobnenie žalobcov v citovej oblasti nenapraviteľné. Náhrada nemajetkovej ujmy, ktorá žalobcom vznikla, môže však poskytnutá v peniazoch aspoň prispieť k zmierneniu vzniknutého stavu, uvedené je napokon aj jej zmyslom. Je nepochybné, že nečakaným, šokujúcim úmrtím Z. L. došlo k závažnému zásahu do práva na ochranu osobnosti, spočívajúca v obmedzení súkromného a rodinného života žalobcov. Stratou nebohého bola narušená celistvosť rodiny. Už samotná ujma - smrť sama o sebe odôvodňuje priznanie finančného zadosťučinenia, ale je nepochybné, že presný finančný ekvivalent za ľudský život nie je možné určiť. Žalobcovia spolu s nebohým Z. vytvárali harmonickú, fungujúcu rodinu. Po jeho smrti žalobcovia prežívajú obrovskú bolesť.

37. Podanou žalobou sa žalobcovia 1./ až 3./ domáhali voči žalovaným 1./, 2./ náhrady nemajetkovej ujmy vo výške po 30.000 eur každému zo žalobcov. V konaní ostala spornou otázka pasívnej vecnej legitimácie žalovaného 2./, otázka premlčania vo vzťahu k nároku uplatneného voči žalovanému 2./ a otázka výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

38. V konaní ostalo nesporné, že žalovaný 1./ ako vodič motorového vozidla porušením svojich právnych povinností spôsobil dňa 24. 02. 2015 dopravnú nehodu, pri ktorej zomrel syn žalobcov 1./, 2./, resp. brat žalobkyne 3./, za ktorý skutok bol žalovaný 1./ právoplatne odsúdený v konaní vedenom na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 2T/100/2015. Pasívna vecná legitimácia žalovaného 1./ je daná v zmysle § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka titulom všeobecnej zodpovednosti za škodu, nakoľko aj vzhľadom na výsledky trestného konania bolo preukázané zavinenie žalovaného 1./ vo forme nedbanlivosti. Súd dospel k záveru, že pasívne vecne legitimovaný je aj žalovaný 2./, t. j. poisťovňa, v ktorej mal žalovaný 1./ uzatvorené povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Pasívna vecná legitimácia žalovaného 2./, ktorý je poistiteľom žalovaného 1./ a jeho povinnosť zaplatiť uvedenú náhradu spolu so žalovaným 1./ vyplýva z ust. § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. Podľa názoru súdu náhrada škody z dôvodu nemajetkovej ujmy spadá do rozsahu krytia povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. V tejto súvislosti súd dáva do pozornosti rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci sp. zn. C-22/12 z 24. 10. 2013, rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 646/2015 zo dňa 16. 12. 2015, uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 474/2016 zo dňa 17. 08. 2016, rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 206/2015 zo dňa 29. 04. 2015, keď ústavný súd prihliadol na samotný účel povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a súčasne zohľadňujúc zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný prevádzkou motorového vozidla aplikujúc extenzívny výklad pojmu náhrada škody.

39. K otázke premlčania nároku na náhradu škody uplatňovanom poškodeným priamo proti poisťovateľovi škodcu v zmysle § 15 ods. 2 zákona 381/2001 Z. z. platí, že na premlčanie tohto nároku platí rovnaká úprava ako na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila. Pod premlčaním práva rozumieme oslabenie práva, ktoré spočíva v tom, že po uplynutí premlčacej lehoty, v ktorej sa právo neuplatnilo, súd nemôže priznať veriteľovi premlčané právo, ak dlžník vznesie námietku premlčania. Funkciou tohto všeobecného inštitútu občianskeho práva je viesť účastníkov občianskoprávnych vzťahov k tomu, aby svoje práva včas uplatnili predpísaným spôsobom pred orgánom na to určeným, pokiaľ povinný subjekt nesplnil svoju povinnosť dobrovoľne a včas. Z premlčania sú vylúčené všetky osobné a osobnostné práva, ak však z týchto osobných práv vyplývajú majetkové práva, napr. právo náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, tieto premlčaniu podliehajú. Premlčateľnosť práva na náhradu nemajetkovej ujmy je zdôvodňované aj v rozhodnutí NS SR sp. zn. 5 Cdo 265/2009, 1 Cdo 100/2009 a 5 Cdo 278/2007.

40. Počiatok plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby náhrady za nemateriálnu ujmu je viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilého porušiť alebo ohroziť osobnostného právo fyzickej osoby, ktorá premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcom po dni,

kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv. K neoprávnenému zásahu, t. j. k smrti syna, resp. brata žalobcov došlo dňa 24. 02. 2015, t. j. odo dňa nasledujúceho začala voči škodcovi plynúť všeobecná trojročná premlčacia doba.
Nárok na náhradu škody sa premlčí v subjektívnej dvojročnej lehote odo dňa, kedy sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. Pri úvahe o tom, kedy sa poškodený dozvedel o škode, podľa ustálenej judikatúry SR, treba vychádzať z preukázaných vedomostí poškodeného o vzniknutej škode a to o tom, kto za ňu zodpovedá, t. j. kto je zodpovednostným subjektom a o výške škody tak, aby poškodený mohol svoj nárok na náhradu škody uplatniť aj na súde. V danom prípade sa žalobcovia dozvedeli o tom, kto za škodu zodpovedá a v akej výške nadobudnutím právoplatnosti trestného rozkazu, ktorým bol žalovaný 1./ uznaný vinným zo zavineného protiprávneho konania, t. j. dňom 07. 05. 2016.

41. Pri práve na plnenie z poistenia aj pri aplikácii ust. § 106 Občianskeho zákonníka je potrebné (objektívnu) premlčaciu dobu z hľadiska začiatku jej plynutia posudzovať podľa § 104 Občianskeho zákonníka, ktorý určuje začiatok plynutia premlčacej doby odchýlne a fakticky predlžuje premlčaciu dobu o jeden rok. Tento záver platí pre všetky druhy poistenia vrátane povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Objektívna trojročná premlčacia doba začala v danom prípade plynúť až za rok po poistnej udalosti včas (pozri rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 4 Co 61/2012 zo dňa 06. 11. 2014). Z hľadiska plynutia objektívnej aj subjektívnej premlčacej žaloby preto žalobcovia voči žalovanému 2./ svoje nároky na náhradu škody uplatnili včas (žaloba voči žalovanému 2./ bola podaná na súde prvej inštancie dňa 16. 04. 2018).

42. Pokiaľ sa týka výšky peňažnej náhrady, táto je predmetom voľnej úvahy súdu. Súd určuje výšku náhrady nemajetkovej ujmy na základe kritérií spravodlivosti. Ako vyplýva z Nálezu Ústavného súdu ČR zo dňa 22. 12. 2015 sp. zn. I. ÚS 2844/2014, pri vyčíslení náhrady nemajetkovej ujmy treba zohľadňovať okolnosti na strane poškodeného (pozostalého) - intenzita vzťahu žalobcu so zomrelým, vek zomrelého a pozostalých, otázka hmotnej závislosti pozostalého na usmrtenej osobe, prípadne poskytnutie inej satisfakcie; ako aj kritérií na strane škodcu (osoby zodpovednej) - postoj žalovaného (ľútosť, náhrada škody, ospravedlnenie a pod.), dopad udalostí do duševnej sféry pôvodcu - fyzickej osoby, jeho majetkové pomery, miera zavinenia, eventuálne miera spoluzavinenia usmrtenej osoby. Postoj zodpovednej osoby môže podstatným spôsobom ovplyvniť vnímanie ujmy pozostalými; ústretové správanie, ospravedlnenie, či prejavená ľútosť škodcu môže zmierniť dopady nemajetkovej ujmy, naopak jeho ľahostajnosť, arogancia, či vyjadrená bezcitnosť ich môže prehĺbiť. Na strane druhej pri určení výšky nahradenie nemajetkovej ujmy súd musí zohľadniť aj okolnosti na strane zodpovednej osoby, a to jeho postoj (ľútosť, náhrada škody, ospravedlnenie, a pod.); dopad udalostí do duševnej sféry pôvodcu - fyzickej osoby; jeho majetkové pomery a miera zavinenia, eventuálne miera spoluzavinenia usmrtenej osoby. Je celkom zreteľné, že postoj tejto osoby môže podstatným spôsobom ovplyvniť vnímanie ujmy pozostalými; vrúcne správanie, ospravedlnenie, či prejavená ľútosť škodcu môže zmierniť dopad nemajetkovej ujmy, naopak jeho ľahostajnosť, arogancia, či vyjadrená bezcitnosť ich môže ešte prehĺbiť (z uznesenia Ústavného súdu ČR I. ÚS 3456/15 zo dňa 09. 08. 2016).

43. Strata dieťaťa v dôsledku jeho úmrtia v mladom veku je pre rodiča najzávažnejšia životná ujma. Intenzita prežívania nezmyselnej straty ľudského života je však len vecou intenzity medziľudského vzťahu a bez ohľadu naň je nezmyselná strata ľudského života najzávažnejšou ujmou vždy. Stratu nenahraditeľného nemožno nahradiť a aj kompenzáciou straty najvyššej hodnoty, hodnoty ľudského života, hmotným statkom s čisto ekonomickou pominuteľnou hodnotou, je tiež skôr iba fiktívna. Z povahy disproporcie hodnôt sa potom bude zdať ako dostatočná „náhrada“ za život žiadna suma (z rozhodnutia Krajského súdu Trenčín sp. zn. 17 Co 243/2015 zo dňa 22. 03. 2016).

44. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy je potrebné zohľadniť aj určitú mieru spoluzodpovednosti nebohého na tragickom následku nehody spočívajúcom v nepoužití bezpečnostných pásov. Ďalšou okolnosťou je dopad priznanej náhrady do sféry osoby zaviazanej k náhrade. Žalovaný je bez významnejších majetkových hodnôt, v čase neoprávneného zásahu bol študentom strednej školy, v súčasnej dobe je poberateľom invalidného dôchodku a študentom vysokej školy. Súd dáva do pozornosti, že táto tragická udalosť zmenila život aj samotného žalovaného 1./, ktorý ostal pripútaný na invalidný vozík a jeho zdravotný stav vyžaduje celodennú starostlivosť, rehabilitácie. Smrťou nebohého Z. prišiel o svojho najlepšieho priateľa. Žalovaný 1./ svoj čin úprimne oľutoval, snažil sa vyjadriť ľútosť a ospravedlniť sa aj pozostalej rodine. Je nepochybné, že uvedená udalosť tragicky nezvratne zasiahla do života oboch rodín, aj do rodiny nebohého Z. L. a aj do rodiny žalovaného 1./. Nemôže byť následkom výkonu práva

na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, aby k tejto ťarche svedomia (ktorú nepochybne žalovaný 1./ pociťuje) pristúpila taká ekonomická záťaž, ktorá by bola pre žalovaného 1./ aj existenčne likvidačná. Ničiť ďalší život vytvorením nezvládnuteľnej ekonomickej záťaže nemožno (z rozhodnutia Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17 Co 243/2015 zo dňa 22. 03. 2016).

45. Súd preto žalobcom 1./, 2./ ako rodičom priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške po 10.000 eur a sestre 5.000 eur, ktorá súdom priznaná čiastka je porovnateľná s právnou úpravou Českej republiky § 444 ods. 3 Občianskeho zákonníka platného do 31. 12. 2013, s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, pričom rovnaká čiastka pri obdobných skutkových okolnostiach (neprispôsobenie rýchlosti, šmyk mimo vozovky s následkom smrti, nepripútanie spolujazdca) bola priznaná rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 6C 51/2014 a Krajského súdu Trnava sp. zn. 17 Co 243/2015. V zostávajúcej časti súd žalobu žalobcov ako nedôvodnú zamietol.

46. V prípade, že poškodený má právo na plnenie jednak proti škodcovi z titulu náhrady škody, tak aj proti jeho poisťovateľovi, môže plnenie dostať len raz. Postavenie škodcu a jeho poistiteľa voči poškodenému je v takom prípade obdobné postavenie dlžníka a ručiteľa voči veriteľovi, t. j. že sa jedná o dva záväzky zaplatiť veriteľovi rovnaký dlh, pričom veriteľ nemôže dostať to isté plnenie dvakrát. Ich vzájomný vzťah je taký, že v tom rozsahu, v akom splnil veriteľovi jeden z nich, zaniká dlh a tým aj povinnosť druhého. Ak sú obaja žalovaní v jednom konaní, majú postavenie samostatných spoločníkov, nevzniká medzi nimi pasívna solidarita a jedným súdnym rozhodnutím môže byť každý z nich zaviazaní k plneniu celého dlhu veriteľovi, avšak vo výroku rozhodnutia musí byť vymedzený ich vzájomný vzťah (rozsudok NS ČR sp. zn. 25 Cdo 499/2002). Zatiaľ čo je nárok žalobcu voči škodcovi nárokom na náhradu škody, je nárok žalobcu na výplatu poistného plnenia uplatnený voči žalovanému ako poisťovateľovi originárnym nárokom žalobcu na výplatu poistného plnenia uplatnený voči žalovanému ako poisťovateľovi originárnym nárokom na plnenie založeným osobitným právnym predpisom (z rozhodnutia NS ČR sp. zn. 25 Cdo 895/2008). Preto súd rozhodol, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

47. Súd nevyhovel návrhu právnej zástupkyne žalovaného 1./ na doplnenie dokazovania nariadením znaleckého dokazovania, keďže otázka porušenia povinnosti spolujazdca pripútať sa bezpečnostným pásom (§ 8 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke) je otázka právna. Naviac táto okolnosť bola zohľadnené pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy.

48. O trovách konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobcom priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, keďže čo do základu mali plný úspech vo veci. Nakoľko rozhodnutie o výške priznaného nároku záviselo od úvahy súdu, pre absenciu výslovného ustanovenia CSP, súd prihliadol na čl. 4, a to princíp všeobecnej spravodlivosti. O výške náhrady trov konania rozhodne súdny úradník po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením podľa § 262 ods. 2 CSP, pričom pri určení výšky odmeny právneho zástupcu žalobcov bude vychádzať zo súdom priznanej sumy, nie výšky nároku uplatneného žalobcami v podanej žalobe.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať v lehote 15 dní od jeho doručenia odvolanie na Okresnom súde Liptovský Mikuláš. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. O odvolaní rozhodne Krajský súd v Žiline.

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku, sa v odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 Civilného sporového poriadku rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku, odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 Civilného sporového poriadku odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 Civilného sporového poriadku odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 Civilného sporového poriadku, prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak
a) sa týkajú procesných podmienok,
b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.